

planinski

V E L I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA

TEMA MESECA

Upadanje ledenikov

INTERVJU

Jasna in Andrej Pečjak,
plezalca zaledenelih slapov

Z NAMI NA POT

Pokljuka
Gore nad kočjo Sadnighaus

2

februar 2012

3,40 EUR

Planinski vodnik Kamniško-Savinjske Alpe

Vrhovi, lepi razgledi in planinske poti nas kar vabijo v svoja naročja. Da jih boste lažje in varneje obiskovali, smo vam pripravili planinski vodnik Kamniško-Savinjske Alpe, ki je dostopen po zares ugodni ceni.

Dela se je na novo lotila skupina avtorjev pod vodstvom Vladimirja Habjana, ki je sam pripravil zasnovo celotnega vodnika in podrobno obdelal skupine Storžiča, Grintovca in Krvavca, Andrej Stritar je opisal skupino Planjave, Ojstrice in Krofičke ter skupino Mrzle gore in Bab, Jože Drab je predstavil skupine Velike planine, Menine in Dobrovelj, Andraž Poljanec pa je obdelal skupine Dobrče, Rogatca in Raduhe. Gorovje je predstavljeno na 296 straneh, kjer najdemo praktične napotke, navodila za uporabo vodnika, izhodišča, koč, prehode, vrhove.

Želimo vam obilo lepih potepov s pomočjo naših planinskih vodnikov, varen korak in vabljeni k nakupu.

Seveda vas vabimo, da se sprehodite tudi skozi ostalo bogato ponudbo Planinske založbe PZS in zase ali za prijatelje poiščete primeren planinski zemljevid, leposlovno knjigo, priročnik, najnovejši planinski vodnik itd.

INFORMACIJE in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska založba

- po pošti: Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana
- po telefonu 01/43 45 684 ali faksu 01/43 45 691
- e-naročila: planinska.zalozba@pzs.si
- preko spletne trgovine PZS

Slovenski planinski muzej

- po pošti: Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana
- po telefonu 08/380 67 30 ali faksu 04/589 10 35
- e-naročila: info@planinskimuzej.si

V času od sredine februarja do sredine marca 2012 lahko vodnik kupite po akcijski, 50 % nižji ceni: 10,85 EUR* (redna cena: 21,70 EUR*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

Vladimir Habjan

Zgodbe iz pozabe

Na levi malo nad sabo smo sredi popolne teme opazili drobno luč. Da ne sveti tisti, ki ga iščemo? Morda oddaja svetlobne znake? Sicer je čisto pri miru, a kar sveti in sveti. Marjan (Kregar) se je javil po postaji našim v dolini. Pozorni bodo in spremljali bodo dogajanje v smeri, ki jo je opisal. Čez čas smo vsi trije vsak sam pri sebi spoznali, da je bilo tisto, kar smo gledali, zvezda. Človek bi težko svetil brez prekinitve. Pa sprva ni bilo tako videti. Potem sem malo nižje videl bolj rdečo in malce večjo luč. Da ne bivakira kje tam? Spet je Marjan poklical našo bazo, a so povedali, da so zakurili ogenj. Običajno bi se temu glasno nasmejali, a tokrat se nismo. V popolni temi, kjer komajda dobro svetiš pod svoje noge, je težko določiti še smeri neba, tako si slabo orientiran. Pot je postajala vedno bolj trda, zmrznjena in slabše vidna. Marjan je naznanil, da bo nataknil dereze. Midva z Ireno sva jih tudi. Ravno prav, ker za naslednjim ovinkom poti ni bilo več, svet pa se je spremenil v popolno drsalnico. Čisto zmrznjena poledenela zemlja. Po sprednjih zobeh derez smo morali *popikati*, da smo prišli čez. In to po zemlji, ne po snegu! Nič kaj prijetno. Brez derez ne bi šlo več varno. Še nekaj izpostavljenih prečk, nekaj poplezavanja po skalah in združili smo se s trojico, ki je šla po drugi poti. Našli so sledi iskanega, ki smo jim sledili še naprej.

Tako je bil videti delček zadnje nočne gorske reševalne akcije. Ta se je končala ob petih zjutraj, ko je bil iskani že varno v dolini (več na spletni strani GRS). Zgodbo sem opisal zaradi več razlogov. Eden je zima brez snega oziroma z manj snega, kot smo ga vajeni. Kdo ve, zakaj ga letos (še) ni, morda je uplahnil, tako kot so ledeniki, o katerih pišemo v temi meseca. A zime brez snega niso nekaj novega. Dobro se spominjam treh podobnih zim okoli leta 1990, starejši od mene pa bi gotovo segli še dlje nazaj. Gorski svet brez snega je drugačen. Višje še gre, ko je snega več in smo gibanja vajeni, v sredogorju pa je povsem drugače. Zemlja je zaradi mraza tako trda, da je hoja precej bolj zahtevna. Tam, kjer bi normalno hodili, moramo skorajda plezati. Če tega nismo vajeni ali nimamo dovolj izkušenj (kilometrov), nam lahko trda prede, hitro lahko pride do zdrsa in nesreča je tu.

Za serijo tovrstnih napotkov je v uvodniku premalo prostora, ga pa toliko več občasno namenjamo v t. i. izobraževalnem (zadnjem) delu. Naš glavni namen je seveda posredovati bralcem čim več znanja, da bi bili čim bolj varni. Takole razmišlja eden od piscev redne vzgojne rubrike, s katerima se bomo pogovarjali naslednji mesec: "Prepričan sem, da smo s prispevki pritegnili nekaj bralcev. Tudi tistim, ki niso usmerjeni samo v plezanje, smo nekoliko razjasnili pojme, čeprav je tematika precej specifična. Poskusila sva jo prikazati v nekem širšem okvirju in jo zaporedno nekako logično razporediti. Upava, da sva s tem komu razširila obzorja in skrajšala turo."

Če sem že začel z reševalsko zgodbo, pa naj s to temo še končam. Letošnje leto je za nas reševalce nekaj posebnega. Leta 2012 namreč praznujemo stoletnico organiziranega reševanja v gorah! Glavnina dogodkov se bo sicer odvijala junija (16. junija 1912 je bila ustanovljena prva "Rešilna ekspedicija podružnice SPD Kranjska Gora"), vendar se mi zdi prav, da je praznovanje celoletno. Potrudili se bomo, da bomo o tem pisali več kot običajno, vam pa tudi "piham na dušo", da kakšno zgodbo, vtise, izkušnje z reševanj ali s tem povezane vržete na papir in nam jih pošljete. Zgodbe z reševanj so pogosto čustveno izredno močne in zlepa ne gredo iz spomina. Obudimo jih torej!

Z NAMI NA POT – OPISITUR

- 33 Mrežce, 1955 m, od Šport hotela
- 33 Debela peč, 2015 m, s planine Javornik
- 35 Viševnik, 2050 m, z Rudnega polja
- 35 Veliki Draški vrh, 2243 m, z Rudnega polja
- 37 Mohar, 2605 m
- 37 Hilmersberg, 2670 m
- 39 Stellopf, 2852 m
- 39 Rotwanddeck, 2715 m

UVODNIK

1 Zgodbe iz pozabe

Vladimir Habjan

UPADANJE LEDENIKOV

4 Večinoma krotke ledene pošasti

Ledeniki – zanimivi naravni pojavi gorskih pokrajin

Miha Pavšek

UPADANJE LEDENIKOV

10 Od ledeniške krnice do čelne morene

Ledeniki – dinamične tvorbe, ki spreminjajo Zemljino površino

Mateja Ferk in Miha Pavšek

UPADANJE LEDENIKOV

14 Ledena območja – naš naravni termostat

Pogovor z Gregorjem Vertačnikom

Irena Mušič Habjan

INTERVJU

18 Čez 20 let bomo v Sloveniji verjetno težko še plezali po slapovih

Z Jasno in Andrejem Pečjakom o lednem plezanju

Mateja Pate

ZGODOVINA PLANINSKIH POTI IN OBJEKTOV

22 Pozabljene poti nad Trento

Stara Kugyjeva pot in Direktissima

Dušan Škodič

SPOMINI

26 Vojna je sranje

Vse pa nas družijo ljubezen do gora

Danilo Vidič

Z NAMI NA POT

28 Planota za vse letne čase

Pokljuka

Janja Lipužič

Z NAMI NA POT

41 Turnosmučarski biseri

Gore nad kočjo Sadnighaus
Mitja Peternel

ČRNOGORSKE GORE

44 Durmitor v snegu

Zimski vzpon na Čvorov Bogaz, 2152 m

Vlado Vujisić

VELIKANI KLASIČNEGA ALPINIZMA

48 V gore brez vodnika

Ludwig Purtscheller (1849–1900)

Janez Turk

ODPRAVA NA ACONCAGUO 1982

54 Alpinistovi spomini

Obletnica uspešne primorske odprave

Igor Škamperle

57 Kako mine trideset let

Ivan Rejc

58 O odpravi

Peter Podgornik

ANKETA

59 Goram se zaradi otrok ni treba odpovedati!

Rezultati ankete med družinami, ki zahajajo v gore z majhnimi otroki

Boštjan Hauptman

VARSTVO NARAVE

62 Zimsko štetje ptic

Vodne ptice

Dušan Klenovšek

MINIATURA

63 Tolmun

Toliko je moj kot njen

Gregor Gornik

64 NOVICE IZ VERTIKALE

64 NOVICE IZ TUJINE

65 USPEHI V PRETEKLEM LETU

67 PISMA BRALCEV

67 LITERATURA

70 PLANINSKA ORGANIZACIJA

planinski VESTNIK
REVILJA ZA LJUBITELJE GORA

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

112. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredištvu Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 87; F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

dr. Andrej Stritar (namestnik odgovornega urednika),
Emil Pevec (tehnični urednik),
mag. Marjan Bradeško, Marta Krejan,
dr. Andrej Mašera, Zdenka Mihelič,
dr. Irena Mušič Habjan, dr. Mateja Pate, Dušan Škodič

ZUNANJA SODELAVCA:

Tina Leskošek, Gorazd Gorišek

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobevšek, Mojca Stritar,
Katarina Marin Hribar

OBLIKOVANJE:

Boris Jurca

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

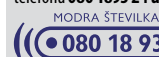
Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 6300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredištvu si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenarocenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

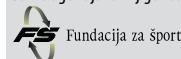
Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 24 ur na dan**.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člana A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Javna agencija za knjigo RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Špik v hudi zimi
Foto: Oton Naglost

Uredištvu Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.

OGROMNE RAZPOKE MED SERAKI NA LEDENIKU BOSSONS NAD CHAMONIXOM
Foto: Klemen Gričar

Vsebine vseh Planinskih vestnikov od leta 1895 do danes na www.pvkazalo.si